



Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö



Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

4.8.2020

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön suositus yliopistoille, ammattikorkeakouluille sekä lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, vapaan sivistystyön ja aikuisten perusopetuksen järjestäjille koronavirusepidemian aikana

Lakiperusteet ja toimivaltaisuudet

Tartuntatautilain (1227/2016) 8 §:n mukaisesti aluehallintovirasto sovittaa yhteen ja valvoo tartuntojen torjuntaa alueellaan. Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä ohjaa ja tukee kuntia ja sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköitä tartuntatautien torjunnassa, kehittää alueellisesti tartuntatautien diagnostiikkaa ja hoitoa sekä selvittää epidemioita yhdessä kuntien kanssa. Aluehallintovirasto ja sen toimialueen sairaanhoidopiirien kuntayhtymät tekevät yhteistyötä tartuntatautien torjunnassa. Aluehallintovirasto tekee tässä laissa säädetty hallinnolliset päätökset käyttäen hyväksi sairaanhoidopiirin kuntayhtymän, erityisvastuualueen ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntemusta.

Tartuntatautilain 9 §:n mukaisesti kunnan velvollisuutena on järjestää alueellaan tässä laissa tarkoitettu tartuntatautien vastustamistyö osana kansanterveystyötä siten kuin kansanterveyslaissa (66/1972), terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja tässä laissa säädetään. Tartuntatautien vastustamistyöhön kuuluu tässä laissa tartuntatautien ehkäisy, varhaistoteaminen ja seuranta, epidemian selvittämiseksi tai torjumiseksi tarvittavat toimenpiteet sekä tartuntatautiin sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn tutkimus, hoito ja lääkinnällinen kuntoutus sekä hoitoon liittyvien infektioiden torjunta.

Suosituksen tarkoitus

Tämän suosituksen tarkoitus on tukea yliopistoja ja ammattikorkeakouluja sekä lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, vapaan sivistystyön ja aikuisten perusopetuksen järjestäjiä toteuttamaan opetus ja muu oppilaitosten tiloissa järjestettävä toiminta turvallisesti koronaepidemian aikana. Suositusta noudattamalla voidaan vähentää tartuntariskiä oppilaitoksissa.

Opetukseen ja muuhun oppilaitosten tiloissa järjestettävään toimintaan ei osallistuta oireisena

Koronavirus aiheuttaa hengitystieinfektion, jonka oireita voivat olla mm. yskä, kurkkukipu, kuume, hengenahdistus, lihaskivut, vatsaoireet ja päänsärky (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/oireet-ja-hoito-koronavirus>) Opiskelijan tai opettajan ei pidä osallistua lähiopetukseen tai muuhun oppilaitoksen tiloissa järjestettävään toimintaan, jos hänellä on sairastumiseen viittaavia oireita. Muiden oppilaitoksen tiloissa työskentelevien tai siellä vierailevien ei myöskään pidä tulla oppilaitoksen tiloihin oireisena.

Jos henkilö sairastuu päivän aikana, tulee hänen poistua välittömästi oppilaitoksesta tai siirtyä erilliseen tilaan. Oireisten tulee herkästi hakeutua koronavirustestiin. Mikäli testitulokset on negatiiviset ja oireilu selvästi vähenemässä, voi opiskelija osallistua lähiopetukseen ja muuhun toimintaan oppilaitoksen tiloissa, vaikka oireet eivät olisi kokonaan väistyneet. Ennen testituloksen valmistumista on kuitenkin vältettävä kontaktia muihin. Jos oireet myöhemmin alkavat uudelleen tai lisääntyvät, tulee hakeutua uuteen koronavirustestiin ja välttää kontaktia muihin.

Jos oppilaitoksen yhteydessä olevassa asuntolassa asuva opiskelija sairastuu, oppilaitos ottaa yhteyttä oppilaitoksen sijaintikunnan tartuntataudeista vastaavaan yksikköön tilanteen ja vaadittavien toimenpiteiden arvioimiseksi.

Riskiryhmään kuuluvat

Riskiryhmään kuuluvien tulee epidemian aikana välttää lähikontakteja, eikä lähiopetukseen osallistumista siksi suositella heille.

Vakavan koronavirustaudin riskiryhmät: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19/vakavan-koronavirustaudin-riskiryhmat>

Oppilaitoksissa työskentelevien osalta toimenpiteet perustuvat työnantajan tekemään riskinarviointiin. Työterveyshuolto tukee työnantajaa riskinarviossa.

Tarpeettomia fyysisiä kontakteja tulisi välttää

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttumisen-ja-suojautuminen-koronavirus>). Oppilaitoksissa tulisi välttää tilanteita, joissa ollaan suorassa kosketuksessa muiden kanssa. Koulutuksen järjestäjä ja oppilaitoksen sijaintikunnan

tartuntataudeista vastaava yksikkö ohjeistavat tarvittaessa tarkemmin käytännön toimenpiteissä.

- Oppilaitosten opetustoimintaan ja muuhun lakisääteiseen toimintaan ei lähtökohtaisesti sovelleta yleisiä kokoontumisrajoituksia.
- Valtioneuvoston kulloinkin voimassa olevia kokoontumisrajoituksia koskevia suosituksia ja aluehallintovirastojen yleisötilaisuuksia koskevia tartuntatautilain mukaisia päätöksiä noudatetaan oppilaitoksen järjestämässä yleisötilaisuuksissa.
- Mikäli opetusta järjestetään suurelle osallistujajoukolle (esimerkiksi suuret luentotilaisuudet), hyödynnetään etäyhteyksiä.
- Muiden kuin opiskelijoiden ja henkilökunnan oleskelua oppilaitoksen alueella voidaan oppilaitoksen omalla päätöksellä rajoittaa.
- Korkeakoulujen valintakokeiden järjestämisestä on annettu erillinen ohje
- Lähikontaktien välttämiseksi turvavälien ylläpitämisen mahdollisuus tulisi turvata tilajärjestelyillä: henkilömäärä tulisi rajata siten, että henkilöiden väliin jää 1–2 m.
- Opiskelijaravintolaa tai muita ruokailutiloja voi käyttää porrastetusti. Ruokailun aikana olisi oltava mahdollisuus välttää lähikontaktia ja säilyttää 1–2 m turvaväli muihin ruokailijoihin. Hygieniasta huolehditaan ruuanvalmistuksen ja -jakelun sekä syömisen aikana.
- Oppilaitoksen yhteydessä olevassa asuntolassa opiskelijat voivat asua jaetuissa huoneissa, jos kyse on pitkäaikaisesta majoittumisesta. Lyhytkestoisessa majoituksessa linjaukset tehdään paikallisesti konsultoiden tarvittaessa tartuntataudeista vastaavaa yksikköä. Oppilaitokset pitävät kirjaa majoittuvista henkilöistä huonekohtaisesti, jotta tartunnanjäljitys on tarvittaessa mahdollista jälkeenpäin.

Työterveyslaitoksen ohje työntekijälle:

<https://hyvaty.ttl.fi/koronavirus/ohje-tyontekijalle>

Hyvä käsi- ja yskimishygienia estää tartuntoja

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19>). Oikein toteutettu yskimis- ja käsihygienia estää tartuntoja. Oikeisiin käytäntöihin ohjaavaa tiedotusmateriaalia suositellaan jaettavaksi oppilaitoksessa työskenteleville ja opiskeleville tietoisuuden lisäämiseksi.

- Kaikki oppilaitoksessa asioivat pesevät kätensä aina ulkoa sisälle tultaessa, aina ennen ruokailua, sekä aina aivastamisen tai yskimisen jälkeen, tai kun kädet ovat näkyvästi likaiset. Kädet kuivataan kertakäyttöisiin paperisiin käsipyyhkeisiin.
- Jos käsienpesumahdollisuutta ei ole, käytetään käsihuuhdetta. Käsihuuhdetta tulee olla helposti saatavilla.

- Aivastamisen tai yskimisen yhteydessä suun eteen laitetaan kertakäyttönäiliina, joka heitetään heti käytön jälkeen pois. Jos nenäliinaa ei ole saatavilla, suojataan suu kyynärtaipeella. Kädet pestään tämän jälkeen.

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/infektioiden-ehkaisy-ja-torjuntaohjeita/kasienpesu-ja-yskiminen>

Siivous

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun sairastunut yskii tai aivastaa. On mahdollista, että virus tarttuu myös kosketuksen kautta. Koronavirukset eivät säily pitkiä aikoja ilmassa tai pinnoilla vaihtelevissa lämpötiloissa.

Siivouksessa käytetään heikosti emäksistä yleispuhdistusainetta. Saniteettitiloissa voi siivousta tehostaa käyttämällä desinfiointiainetta. Noudatetaan Työterveyslaitoksen siivousohjeita.

- Pyyhitään kosketuspinnat, kuten ovenkahvat, käsinojat, pulpetit ja pöydät, valokatkaisijat ja hanat vähintään päivittäin, mielellään kahdesti päivässä.
- Yhteiskäytössä olevien työ- ja opiskeluvälineiden ja työkalujen käyttöä vältetään tai ne puhdistetaan aina käyttäjien välillä.

<https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-siivoukseen>

Jos oppilaitoksessa todetaan koronavirustartunta

Tartuntaketjujen selvitystyö kuuluu tartuntatautilain mukaan kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavalle lääkärille. Jos koronavirustartunta todetaan jollakulla opiskelijalla tai oppilaitoksessa työskentelevällä, selvitetään onko tapahtunut altistumista, ja altistuneet pitää jäljittää ja asettaa tartuntatautilain nojalla karanteeniin yleensä 14 vuorokaudeksi.

Koronavirustartunnan saaneen on siten oltava pois oppilaitoksesta yleensä vähintään 14 vuorokauden ajan oireiden alkamisesta, mutta tarvittaessa pidempään niin, että hän on ollut vähintään kaksi vuorokautta oireeton ennen kuin osallistuu lähiopetukseen tai muuhun toimintaan oppilaitoksen tiloissa.

Jos oppilaitoksen yhteydessä olevassa asuntolassa todetaan koronavirustartunta, tilanteen vaatimat järjestelyt toteutetaan yhteistyössä oppilaitoksen sijaintikunnan tartuntataudeista vastaavan yksikön kanssa.